

ระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดสุรินทร์

A SAPPURISADHAM SEVEN BASED SOCIAL STUDY TEACHING SYSTEM TO
ENHANCE LEARNING IN THE 21ST CENTURY FOR GENERAL EDUCATION
PRAPARIYATTIDHAM SCHOOL IN SURIN PROVINCE.

พระมหาเอกพันธ์ วรธมมณฺญ (มะเตือ)¹ นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ²

นิสิตปริญญาเอก ค.ด.(การสอนสังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย¹

อาจารย์ประจำหลักสูตร ค.ด.(การสอนสังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย²

Phramaha Ekkapan Warathamanyu (Maduea)¹ Niwes Wongsuwan²

Ed.D. Student (Teaching Social Studies) Mahachulalongkornrajavidyalaya University¹

Lecturer of Doctor of Education in Teaching Social Studies,

Mahachulalongkornrajavidyalaya University²

Corresponding Author E-mail : maduea.3511@gmail.com

(Received : 13 August 2023 ; Edit : 15 August 2023 ; accepted : 16 August 2023)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการสอนสังคมศึกษา 2) เพื่อประเมินความต้องการเกี่ยวกับระบบการสอนสังคมศึกษา 3) เพื่อพัฒนาระบบการสอนสังคมศึกษา 4) เพื่อประเมินและรับรองคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิของการพัฒนาระบบการสอนสังคมศึกษา 5) เพื่อนำเสนอระบบการสอนสังคมศึกษา ผลวิจัยพบว่า

1) คุณลักษณะองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการสอนสังคมศึกษา พบว่า ระบบการสอนสังคมศึกษา มี 4 ประการ คือ (1) ด้านหลักสูตร (2) ด้านเนื้อหา (3) ด้านกิจกรรม (4) ด้านการวัดและประเมินผล การบูรณาการการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 มี 7 อย่าง คือ (1) การสอนให้นักเรียนรู้จักเหตุ (2) การสอนให้นักเรียนรู้จักจุดมุ่งหมายและเหตุผล (3) การสอนให้นักเรียนรู้จักตน (4) การสอนให้นักเรียนรู้จักประมาณ (5) การสอนให้นักเรียนรู้จักกาล (6) การสอนให้นักเรียนรู้จักชุมชน (7) การสอนให้นักเรียนรู้จักบุคคล ทักษะเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 มี 5 ประการ คือ (1) ทักษะด้านการเรียน (2) ทักษะนวัตกรรม (3) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (4) ทักษะชีวิต (5) ทักษะอาชีพ และการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรม มี 4 ประการ คือ (1) ด้านวิชาการ (2) ด้านผู้เรียน (3) ด้านการบริหาร (4) ด้านการเรียนการสอน

2) ระบบการสอนสังคมศึกษา คือ แบบจำลองระบบโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามนวัตลักษณ์ 5 ประการ EKKAPAN PLAN ดังนี้ (1) มีวินัย (2) ใฝ่เรียนรู้ (3) ชูคุณธรรม (4) นำวิชาการ และ (5) การจัดการเป็นเลิศ

3) ผลประเมินและรับรองคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ (Rating Scale) 5 ระดับ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมทุกด้าน เท่ากับ 5.00

คำสำคัญ : ระบบการสอนสังคมศึกษา, หลักสัปปุริสธรรม 7, การเรียนในพุทธศตวรรษที่ 26

Abstract

The objectives of this research were 1) to study characteristics of knowledge Social Study teaching System, 2) to assess the needs of Social Study teaching System, 3) to develop a Social Study teaching System, 4) to assess and certify the quality from experts in the development of Social Study teaching System, 5) to present a Social Study teaching System. The findings from the researcher were as follow:

1) Context - the characteristics of knowledge about Social Study teaching System consisted of 4 aspects, namely, (1) a system in curriculum development, (2) a system in content development, (3) a system in activity development, (4) a system in measurement and assessment development. Comprised the integration of social studies teaching in accordance with the Sappurisdham 7: (1) teaching students to know causes, (2) teaching students to know purposes and reasons, (3) teaching students to know themselves, (4) teaching students to know moderation, (5) teaching students to know time, (6) teaching students to know communities, (7) teaching students to know individuals. Included 5 skills promoting learning in the 21st Century: (1) learning skills, (2) innovative skills, (3) information, media, and technology skills, (4) life skills, (5) career skills. Four development approaches of Prapariyattidham school were (1) academic approach, (2) learner approach, (3) administration approach, (4) teaching and learning approach.

2) Social Study teaching System offering 5 EKKAPAN PLAN as follow: (1) self- discipline, (2) learning desire, (3) pursue moral merit, (4) good at academics and (5) excellence in management.

3) The assessment and quality assurance results from the experts considered from 5 rating scales revealed appropriateness was at the highest level overall mean score was 5.00.

Keywords : Social teaching system, Sappurisdham 7, Learning in the 21st century

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม อันทำให้การศึกษาต้องมีการปรับตัวเพื่อผลิตพลเมืองของโลกให้มีความรู้ความสามารถเท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างคนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและประเทศชาติ เป็นสิ่งทุกฝ่ายต่างต้องตระหนักและให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง รวมถึงการให้การยอมรับในระบบการจัดการศึกษาตลอดมาว่าจะนำไปสู่การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตและสังคมโดยเร็วที่สุด (สุรศักดิ์ ปาเฮ. 2554)

เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ทั่วโลกต่างตื่นตัวกับการสร้างพลเมืองให้สามารถดำรงอยู่ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างสงบสุขและมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดทักษะสำคัญ เรียกว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century skills) ริเริ่มก่อตั้งโดยภาคีเครือข่ายแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership in 21st century) ของประเทศสหรัฐอเมริกา เกิดจากการรวมตัวของนักการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญจากอาชีพที่หลากหลาย ได้ร่วมกันค้นหาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อสร้างทักษะการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดความตระหนักและเตรียมตัวเข้าสู่โลกในศตวรรษที่ 21 ที่มีความท้าทายทางด้านการใช้ชีวิตเป็นอย่างมาก มีการกำหนดกรอบแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้กับนักการศึกษาและสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนต่าง ๆ ได้แก่ วิชาแกน (Core subject) ซึ่งเป็นเนื้อหาในวิชาหลักในวิชานั้น และเพิ่มเติมขอบข่ายของสหวิทยาการสำหรับศตวรรษที่ 21 เกี่ยวกับวิชาที่ให้นักเรียนในศตวรรษที่ 21 สามารถดำรงชีวิตได้ในฐานะพลเมืองโลกอย่างสมบูรณ์ ได้แก่ ความตระหนักเรื่องของโลก (Global awareness) พื้นฐานเกี่ยวกับการเงิน เศรษฐกิจธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economic, Business and Entrepreneurial literacy) พื้นฐานความเป็นพลเมือง (Civic literacy) พื้นฐานเกี่ยวกับสุขภาพ (Health literacy) พื้นฐานเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม (Environmental literacy) และชุดทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation skills) ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (Information, Media & Technology skills) ทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and Career skills) ซึ่งการจะให้นักเรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 เหล่านี้ได้ ครูคือกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนนักเรียนจากในชั้นเรียน ทำให้มีการปรับรูปแบบประยุกต์ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียน กระตุ้นให้ครูแห่งศตวรรษที่ 21 เรียนที่จะสร้างเทคนิคการสอนแบบใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาผสมผสาน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบตอบสนองระหว่างนักเรียนและครู เมื่อแนวคิดได้แพร่หลายไปทั่วโลก มีการตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างประเทศของนักการศึกษาและครูทำให้เกิดเครือข่ายทางองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งกระตุ้นให้การศึกษาทั่วโลกหันมาให้ความสำคัญต่อการสร้างพลเมืองที่มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มากขึ้น (วิจารณ์ พานิช. 2555)

สถานศึกษามีความสำคัญอยู่ในระดับหนึ่ง ที่จะสามารถส่งมอบอบรมบ่มเพาะให้กับนักเรียนนักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้แล้วยังไม่พอ ต้องมีความดีควบคู่ไปพร้อม ๆ กัน เพราะถ้ามีแต่ความรู้ความสามารถแต่ยังขาดความดีไม่เป็นผู้รู้จักเหตุ ไม่รู้จักผล ไม่รู้จัก

ตน ไม่รู้จักประมาณ ไม่รู้จักกาล ไม่รู้จักชน ไม่รู้จักเลือกคบบุคคลแล้วในอนาคตก็อาจนำความรู้ที่มี สร้างความวิบัติเสียหายให้กับตนเอง สังคม และประเทศชาติได้

ในการจัดการเรียนตามหลักสัปปริสธรรม 7 จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีตามความหมายทางพระพุทธศาสนา มีความองค์ความรู้และสามารถประพัตินให้ถูกต้องดังามทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ครองตนได้และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์หรือเป็นคนดีแท้ นำไปสู่ความเจริญความก้าวหน้า โดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนตามหลักสัปปริสธรรม 7 ขึ้น อันได้แก่ ขั้นที่ 1) ธัมมัญญา คือ ความเป็นผู้รู้จักเหตุรู้จักหลักการ รู้ความจริง เช่น รู้ว่าอะไรคือความสุข อะไรคือความทุกข์ รู้ว่าอะไรคือต้นเหตุของปัญหารู้จักว่ากำลังเรียนเรื่องอะไร อะไรคือสิ่งที่กำลังเรียน ขั้นที่ 2) อัตถัญญา คือ ความเป็นผู้รู้จักผลรู้จุดหมาย เช่น ประโยชน์ที่จะได้รับคืออะไร ผลที่เกิดจากการกระทำเป็นข้อดีหรือข้อเสียจะมีองค์ความรู้อะไรที่จะเกิดขึ้น ขั้นที่ 3) อัตตัญญา คือ ความเป็นผู้รู้จักตน รู้จักตัวเอง สถานะวุฒิภาวะ กำลัง ความสามารถ แล้วทำให้ถูกต้อง เช่น รู้ว่าตนเองอยู่ในวุฒิภาวะใด มีความสามารถด้านไหน มีสถานะสติปัญญาอย่างน้อยแค่ไหน ขั้นที่ 4) มัตตัญญา คือ ความรู้จักประมาณ ความพอดีพองาม ไม่ฟุ่มเฟือย เช่น รู้จักประมาณในการใช้จ่ายทรัพย์ รู้จักประมาณในความสันโดษ รู้จักยินดีในสิ่งที่มีอยู่ ขั้นที่ 5) กาลัญญา คือ ความเป็นผู้รู้จักเวลาที่เหมาะสมในหน้าที่ ในการทำงาน เช่น รู้จักว่าเวลาไหนควรเรียน รู้จักว่าเวลาไหนควรทำงาน รู้จักว่าเวลาไหนควรทานบุญ ประกอบพิธีกรรมในทางศาสนา ขั้นที่ 6) ปริสสัญญา คือ ความเป็นผู้รู้จักชุมชน สังคมต่าง ๆ กิริยามารยาทที่ควรปฏิบัติต่อกลุ่มคน ปฏิบัติตามชุมชนนั้น ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมดังาม เช่น รู้จักว่าชุมชนนั้น ๆ มีขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างไรก็ควรปฏิบัติตามชุมชนนั้น ๆ รู้จักว่าสังคมหรือชุมชนนั้น ๆ เขามีกิริยามารยาทเป็นอย่างไรก็พึงปฏิบัติตามอย่างนั้น รู้จักการเข้าหาชุมชนนั้น ๆ อย่างเข้าใจ และถูกต้องดังาม ขั้นที่ 7) บุคคลปริปริญญา คือ รู้จักเลือกคบบุคคลตามความแตกต่าง อติยาศัยและคุณธรรม เช่น รู้จักว่าควรคบบุคคลเช่นใดจึงเหมาะสมถูกต้องและดังาม รู้จักว่าบุคคลนั้น ๆ มีอติยาศัยและคุณธรรมยิ่งหย่อนอย่างไรและควรปฏิบัติต่ออย่างไรจึงจะเหมาะสมดังาม รู้จักประเภทของแต่ละบุคคลว่าควรคบหาหรือไม่อย่างไร (วิรัช ธีรพันธุ์เมธี. 2546)

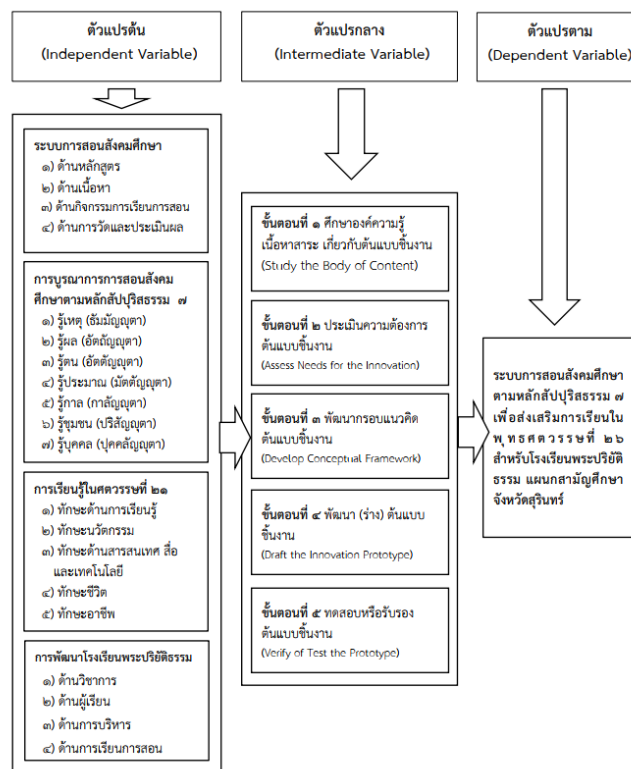
ผู้วิจัยจึงเห็นว่า วิชาสังคมศึกษาเป็นสาขาวิชาหนึ่งที่มีสาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระการเรียนรู้สัมพันธ์กับวิชาแกนและขอบข่ายเพิ่มเติมตามข้อเสนอของภาคีทักษะศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การเงิน เศรษฐศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาและครูสังคมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ครูสังคมศึกษาต้องรู้จักประยุกต์ใช้หรือสามารถให้คำแนะนำให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและทำความเข้าใจกับบทเรียนที่มีเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งครูควรกระทำเพื่อให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ครูสามารถใช้ประสบการณ์การสอนของครูเป็นตัวพิจารณา โดยประสบการณ์การสอนจะช่วยให้ครูสามารถทราบสถานการณ์ในปัจจุบันของผู้เรียนและชั้นเรียนในห้อง ช่วยฝึกทักษะการสอนในชั้นเรียนของครูสังคมศึกษาได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนและควบคู่กับการขัดเกลาจิตใจในการเรียนตามหลักสัปปริสธรรม 7 เพื่อพัฒนาตนให้เป็นศาสนทายาทที่ดี รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล และรู้จักการวางตนในสังคมตลอดทั้งเลือกคบบุคคลให้เหมาะสมตามสถานะของตนเองและนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเป็นไปอย่างถูกต้อง

และเหมาะสมดีงาม เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคัมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการสอนสังคัมศึกษาตามหลักสัปปริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อประเมินความต้องการเกี่ยวกับระบบการสอนสังคัมศึกษาตามหลักสัปปริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อพัฒนาระบบการสอนสังคัมศึกษาตามหลักสัปปริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์
4. เพื่อประเมินและรับรองคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิของการพัฒนาระบบการสอนสังคัมศึกษาตามหลักสัปปริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์
5. เพื่อนำเสนอระบบการสอนสังคัมศึกษาตามหลักสัปปริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1, กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development = R&D) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาในภาคสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) รวมถึงมีการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) โดยผู้วิจัยได้กำหนดระบบการวิจัย แบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) (R1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการสอนสังคัมศึกษาตามหลักสัปติธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview Research) (R1) เพื่อประเมินความต้องการเกี่ยวกับระบบการสอนสังคัมศึกษาตามหลักสัปติธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์

ขั้นตอนที่ 3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) (D1) เพื่อพัฒนาระบบการสอนสังคัมศึกษาตามหลักสัปติธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ (ฉบับร่างที่ 1)

ขั้นตอนที่ 4 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (Connoisseurship) (R2) เพื่อประเมินและรับรองคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิของการพัฒนาระบบการสอนสังคัมศึกษาตามหลักสัปติธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ (ร่างฉบับที่ 2)

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอระบบ (D2) จากการวิจัยทางเอกสาร ทางสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มย่อย และประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญพิเศษแล้ว นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ 6'c Technic Analysis การทำ Matrix Analysis และวิธีการยืนยันความเที่ยงตรงของข้อมูล Triangulation Technic จัดทำระบบการสอนสังคัมศึกษาตามหลักสัปติธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ฉบับสมบูรณ์ต่อไป

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตผู้ให้ข้อมูลหลัก คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนด และสุ่มตัวอย่างแบบสโนว์บอลล์ (Snowball Sampling) เป็นการเลือกตัวอย่างในลักษณะการสร้างเครือข่ายข้อมูล เป็นการเลือกตัวอย่างในลักษณะการสร้างเครือข่ายข้อมูลที่ต้องการ เริ่มต้นเลือกผู้ที่เหมาะสม ด้วยการมีจุดเริ่มต้น ของผู้ที่รู้จักจริง คนแรกแล้วขอให้ท่านได้แนะนำผู้รู้ คนต่อ ๆ ไปให้สำหรับการไปเก็บข้อมูลการวิจัยต่อเนื่อง

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขั้นตอนที่ 2 การวิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview Research) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 4 รูป ด้านการสอนสังคัมศึกษา จำนวน 4 รูป/คน ด้านนวัตกรรมการสอน จำนวน 5 รูป/คน และด้านพัฒนาระบบการสอน จำนวน 4 รูป/คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 17 รูป/คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อการประเมินระบบการสอน (ฉบับร่างที่ 1) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบคุณภาพระบบ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการสอน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการสอนสังคมศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านโรงเรียนพระปริยัติธรรม ทั้งสิ้นจำนวน 13 รูป/คน

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (Connoisseurship) เพื่อประเมินและรับรองคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิของการพัฒนาระบบการสอน (ฉบับร่างที่ 2) เพื่อประเมินและรับรองคุณภาพระบบ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการสอน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการสอนสังคมศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน 5 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยด้านความตรง Face Validity โดยอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 2 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความชัดเจนของภาษา และครบถ้วนเหมาะสมทางวิชาการ และตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องโครงสร้างวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 รูป/คน ได้ค่า IOC ระหว่าง 1.00

2. แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก ผู้วิจัยร่างแบบสัมภาษณ์โดยศึกษาแนวคิด และทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง จากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ได้ตรวจสอบคุณภาพเอกสารแล้ว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ตามแนวคิดระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปริยธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สร้างแบบสอบถามแบบตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ ให้สอดคล้องกับขอบเขตและ วัตถุประสงค์ของการวิจัยและพัฒนาปรับปรุงให้ครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาของเรื่องที่ทำการวิจัย

3. คำถามสนทนากลุ่ม นำผลสังเคราะห์จากการทบทวนเอกสารและผลการสัมภาษณ์เชิงลึก ในการศึกษาวิจัย มาเป็นแนวทางในการสร้างแนวคำถามสนทนากลุ่มตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดการวิจัย

4. แบบประเมินการรับรองประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ผลประเมินและรับรองคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิของการพัฒนาระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปริยธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 โดยพิจารณาจากเกณฑ์ (Rating Scale) 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมทุกด้าน เท่ากับ 5.00

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้ในแต่ละระยะของการดำเนินวิจัย แล้วจะนำมาผ่านกระบวนการดังต่อไปนี้ ในทุกดำเนินการตามกระบวนการดังต่อไปนี้ในทุก ๆ ระยะการวิจัย ที่มี 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 สรุปประมวลตามประเด็นของวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด ปัญหาของงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้เทคนิคของการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ แต่ละวิธีการขึ้นอยู่กับสาระสำคัญของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 3 สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อเปลี่ยนข้อมูลดิบจากการดำเนินการวิจัย มาเป็นสารสนเทศการวิจัย เป็นบทสรุปของการวิจัย เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเครื่องมือ แนวคิดกรอบความคิดใหม่ ที่ใช้ในการวิจัยในระยะถัดไป จนกระทั่งจบการดำเนินวิจัยในขั้นตอนของการประเมินรับรองระบบฯ เพื่อให้ได้ระบบแนวคิดใหม่ กรอบแนวความคิดใหม่ องค์ความรู้ชุดใหม่ ที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. **ขั้นตอนการวิจัยเอกสาร (Documentary Research)** เพื่อศึกษาคุณลักษณะองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26

2. **ขั้นตอนการวิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview Research)** และการสัมภาษณ์เชิงลึก นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) ทำการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis Technic) QDAT Knowledge 2 วิธี ประกอบด้วย

ก. กระบวนการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิค 6' C โดยวิธีการเปลี่ยนข้อมูลดิบเป็นสารสนเทศการวิจัย เป็นบทสรุปของการวิจัย ให้ระบบความคิดและเป็นกรอบแนวคิดผลการวิจัยที่เกิดจากการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้ ได้แก่ 1) Concept (มโนทัศน์) กำหนดประเด็นการวิเคราะห์ 2) Contents สรุปประเด็นสำคัญ 3) Classify ทำการจำแนกกลุ่มเนื้อหา จัดกลุ่มระบบข้อมูล แยกองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบของข้อมูล 4) Category จัดกลุ่มข้อมูลใหม่ จัดกลุ่มความสัมพันธ์ของข้อมูล สรุปเนื้อหาใหม่ 5) Conceptualize การจัดทำกรอบระบบความคิดการวิจัย กำหนดกรอบความสัมพันธ์ของประเด็นหลัก ด้วยตรรกะเหตุผล เชื่อมโยงข้อมูลเป็นแผนภูมิ 6) Communication การแปลความ ตีความข้อมูล อธิบายความหมายของกรอบการคิด อธิบายความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัย สรุปความเป็นความรู้ใหม่ (พล.อ.ต. นภัทร์ แก้วนาถ. 2555)

ข. เทคนิค Triangulation : การยืนยัน 3 เสา่ การมีข้อมูลการวิจัย 3 มิติ ที่มีความสัมพันธ์ มีความสอดคล้อง ด้านข้อมูล (Data triangulation) การยืนยันด้วยบุคคล 3 ท่าน ด้านวิธีวิจัย (Method Triangulation) การเลือกใช้วิธีเก็บข้อมูล มากกว่าหนึ่งวิธีการ ด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) ทฤษฎีที่ใช้อ้างอิง พิจารณาจาก การเลือกใช้ทฤษฎี ในการตีความและสรุปความหมายมากกว่าหนึ่งทฤษฎี ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการยืนยันด้วยบุคคล 3 ท่าน

3. **ขั้นตอนการสนทนากลุ่มย่อย Focus Group** ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่มย่อย มาตรวจสอบด้วยหลักการตรวจสอบสามเส้า (Triangular Technic) และเทคนิค Matrix Analysis และจัดการวิเคราะห์ข้อมูลดิบที่ผ่านกระบวนการตรวจสอบแล้ว การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อดีหลัก 6' C. Technic Analysis

4. **ขั้นตอนการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (Connoisseurship)** ประเมินและรับรองคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิของการพัฒนาระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 ที่ครบถ้วนมากที่สุด เพื่อยืนยัน ประเมิน ตัดสิน โดยการนำเสนอในการประชุมผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (Connoisseurship)

5. **ขั้นตอนนำเสนอระบบ** จากการวิจัยทางเอกสาร ทางสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มย่อย และประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญพิเศษแล้ว นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

6'c Technic Analysis การทำ Matrix Analysis และวิธีการยืนยันความเที่ยงตรงของข้อมูล Triangulation Technic จัดทำระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ นำเสนอฉบับสมบูรณ์ต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะองค์ความรู้ และประเมินความต้องการเกี่ยวกับระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์

1.1 ผลวิเคราะห์การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)

1.1.1 ระบบการสอนสังคมศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ พบว่า

1) ระบบการพัฒนาด้านหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรระบบการสอนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ซึ่งเน้นไปที่การสร้างและปรับปรุงเนื้อหาการเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในสังคมและตลาดแรงงาน การพัฒนาหลักสูตรระบบการสอนก็เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องให้ความสนใจ เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการใหม่ๆ สร้างความรู้และทักษะที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรควรคำนึงถึงความต้องการและการพัฒนาของสังคมในยุคปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมพร้อมต่อการใช้ชีวิตในสังคมที่แตกต่างกันไป **2)ระบบการพัฒนาด้านเนื้อหา** ระบบการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญของการศึกษาที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาความรู้ของนักเรียนในสถาบันการศึกษา การพัฒนาด้านเนื้อหาเป็นการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเป็นประสบการณ์ที่มีความสุขสำหรับผู้เรียน ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม และเทคโนโลยีในปัจจุบัน ผู้พัฒนาระบบการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงความต้องการและความสำคัญของเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียนในยุคที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว **3)ระบบการพัฒนาด้านกิจกรรม** การพัฒนาระบบการเรียนการสอนด้านกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เนื่องจากระบบการเรียนการสอนด้านกิจกรรมช่วยสร้างประสบการณ์ที่น่าตื่นเต้นและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนในการเรียนในสถานการณ์จริง ทั้งยังเป็นหนึ่งในแนวทางที่สำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจสำหรับนักเรียนในสถาบันการศึกษา กิจกรรมที่น่าสนใจนี้ไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมและการทำงานเป็นทีม แต่ยังช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และความคิดริเริ่มใหม่ในการแก้ปัญหา **4)ระบบการพัฒนาด้านการวัดและประเมินผล** การวัดและประเมินผลระบบการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการประเมินความก้าวหน้าและประสิทธิภาพของระบบการศึกษา การพัฒนาด้านนี้เกี่ยวข้องกับการรับรู้และทำความเข้าใจในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสอนและการเรียนของนักเรียน ทั้งยังช่วยให้สถานศึกษาและผู้ปกครองได้ทราบถึงความสำเร็จและความพึงพอใจของการเรียนของนักเรียน

1.1.2 การบูรณาการการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ พบว่า

1) การสอนให้นักเรียนรู้จักเหตุ การสอนให้นักเรียนจักเหตุคือกระบวนการที่ช่วยให้เด็กเข้าใจและรับรู้เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยการเรียนเหตุจะช่วยให้นักเรียนวิเคราะห์และเข้าใจสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งการเรียนเกี่ยวกับเหตุประกอบด้วยการตรวจสอบและวิเคราะห์สาเหตุที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ

2) การสอนให้นักเรียนรู้จักจุดมุ่งหมายและเหตุผล การสอนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้เติบโตและเรียนในสถานศึกษา โดยหน้าที่สำคัญของผู้สอนคือให้นักเรียนจักจุดมุ่งหมายและเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ซึ่งการสอนมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาและเติบโตของนักเรียน การที่นักเรียนจักจุดมุ่งหมายและเหตุผลที่มีอยู่เบื้องหลังการเรียนจะช่วยให้พวกเขาเข้าใจว่าทำไมการเรียนนั้นมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่ออนาคตของพวกเขา

3) การสอนให้นักเรียนรู้จักตน การสอนเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน แต่การสอนให้นักเรียนจักตนเองก็เป็นสิ่งสำคัญอีกด้วย เพราะเมื่อนักเรียนจักตนเองอย่างแท้จริง พวกเขาจะมีความเข้าใจและความสุขที่ดีกว่าในการเรียนและชีวิตประจำวัน เมื่อเราพูดถึงการสอนเพื่อให้นักเรียนจักตนเองนั้นหมายความว่าเราต้องเน้นให้เขาเข้าใจเรื่องราวของตัวเอง อย่างไรก็ตาม วิธีการสอนเหล่านี้ ควรจะไม่เป็นเพียงการกล่าวถึงคุณสมบัติทางกายภาพเท่านั้น แต่ยังควรสอนให้เขาเข้าใจความคิดเห็นของตนเองและความรู้สึกในต่าง ๆ ด้วย

4) การสอนให้นักเรียนรู้จักประมาณ การสอนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาความรู้และทักษะของนักเรียน แต่การสอนที่เป็นไปตามหลักสูตรและหนังสือเรียนอย่างเท่าเทียมกันอาจไม่เพียงพอในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนใช้ชีวิตในสังคม การสอนไม่เพียงแค่นี้ให้ความรู้เท่านั้น แต่ควรเป็นการนำเสนอความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม การสอนเพื่อให้นักเรียนจักความพอประมาณ ความพอดีในการใช้นั้นเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องให้ความสำคัญ

5) การสอนให้นักเรียนรู้จักกาล การบริหารเวลาเป็นทักษะที่สำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนควรเริ่มต้นด้วยการกำหนดเป้าหมายและลำดับความสำคัญของงานที่ต้องทำ การบริหารเวลาเริ่มต้นด้วยการวางแผนอย่างรอบคอบ ให้กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องทำ วางแผนทำให้เรามีความชัดเจนในการเลือกทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละช่วงเวลา

6) การสอนให้นักเรียนรู้จักชุมชน การสอนให้นักเรียนจักชุมชนเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการศึกษาของเด็ก ชุมชนเป็นสถานที่ที่เด็กได้เรียนเรื่องราวของคนในพื้นที่ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และความเป็นตนของชุมชนที่ตนเองอยู่อย่างใกล้ชิด เนื่องด้วยชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของเรา มันเป็นสถานที่ที่เราอาศัยอยู่ ทำงาน และเติบโตพร้อมกับผู้คนที่มีความสัมพันธ์กับเรา การเรียนจักชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะเสริมสร้างความเข้าใจและความรู้ในนักเรียน

7) การสอนให้นักเรียนรู้จักบุคคล การสอนให้นักเรียนจักบุคคลเป็นหนึ่งในแนวทางการพัฒนาบุคลิกภาพและทักษะสังคมที่สำคัญอย่างยิ่งในวงการการศึกษา การรู้จักบุคคลไม่เพียงแค่นั้นเป็นการรับรู้ชื่อและตำแหน่งของบุคคลนั้น ๆ เท่านั้น แต่เป็นการเข้าใจคุณค่า บุคลิกภาพ และพฤติกรรมของบุคคลด้วย ทักษะนี้จะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร สร้างความเข้าใจและเสริมสร้างความรู้สึกที่ดีต่อบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาทักษะสังคมและการเข้าสังคมของเด็กและนักเรียน การรู้จักบุคคลสามารถช่วยให้เด็กและนักเรียนเรียนเกี่ยวกับความหลากหลายของบุคคลที่อยู่รอบตัว รวมถึงเข้าใจถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและประเพณีของผู้คนในสังคม

1.1.3 ทักษะเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ พบว่า

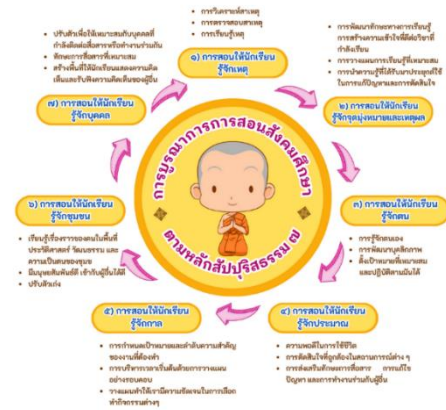
1) **ทักษะด้านการเรียน** การพัฒนาทักษะด้านการเรียนเป็นกระบวนการที่ทำทลายและมีประสิทธิภาพในการสร้างพื้นฐานความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนในยุคปัจจุบัน เพื่อพัฒนาทักษะด้านการเรียนให้กับนักเรียนให้เต็มตามศักยภาพของตนเอง ผู้ประกอบการภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกันเพื่อให้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยทรัพยากรที่จำเป็น เช่น หนังสือเรียนที่อัปเดต, เทคโนโลยีที่ทันสมัย, และเครื่องมือการเรียนรู้ที่ใช้ง่าย 2) **ทักษะด้านนวัตกรรม** การพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในสมัยปัจจุบัน โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต้องการบุคคลที่มีความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน สามารถทำได้โดยให้นักเรียนมีโอกาสที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม เช่น การเขียนโปรแกรม การออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ หรือการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เป็นที่นิยมในวงการนวัตกรรม 3) **ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี** การพัฒนาทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่นักเรียนควรให้ความสำคัญในยุคที่เทคโนโลยีเป็นส่วนสำคัญของชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาทักษะด้านสารสนเทศ นักเรียนควรเรียนรู้เกี่ยวกับการค้นหาและการวิเคราะห์ข้อมูลให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และประมวลผลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหมายและนำไปใช้ในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ 4) **ทักษะชีวิต** การพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนเป็นกระบวนการที่ต้องเน้นการเรียนทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เนื่องจากทักษะชีวิตจะเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านอารมณ์และการจัดการความรู้สึก นักเรียนจะเรียนรู้วิธีการแก้ไขปัญหาและการปรับตัวเมื่อพบกับสถานการณ์ที่ทำทลาย 5) **ทักษะอาชีพ** การพัฒนาทักษะอาชีพเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนมีความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานที่แข็งแกร่งขึ้นในอนาคต การพัฒนาทักษะอาชีพไม่เพียงแต่เกี่ยวกับการเรียนรู้ความรู้ทางทฤษฎีเท่านั้น แต่ยังเน้นการพัฒนาทักษะที่สำคัญอื่น ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และทักษะด้านเทคโนโลยี การพัฒนาทักษะอาชีพเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเผชิญกับอุตสาหกรรมและตลาดแรงงานในอนาคต การสอนและสนับสนุนในการพัฒนาทักษะอาชีพนี้เป็นเรื่องสำคัญที่ไม่ควรละเลย

1.1.4 การพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ในพุทธศตวรรษที่ 26 พบว่า

1) **ด้านวิชาการ** การพัฒนาโรงเรียนด้านวิชาการเป็นกระบวนการที่สำคัญในการเติบโตและพัฒนาของสถานศึกษา โรงเรียนที่มีการพัฒนาวิชาการอย่างต่อเนื่องจะสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่ดีและการพัฒนาที่เต็มตัว เพื่อสร้างสถานศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในยุคที่เทคโนโลยีและสารสนเทศเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 2) **ด้านผู้เรียน** การพัฒนาโรงเรียนเพื่อผู้เรียนเป็นกระบวนการที่สำคัญและทำทลายในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยแรงบันดาลใจและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับนักเรียนในปัจจุบัน โรงเรียนที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสามารถสร้างผลกระทบที่ยอดเยียมให้กับชุมชนและสังคมในระยะยาวได้ ซึ่งการพัฒนาโรงเรียนเป็นกระบวนการสำคัญที่มุ่งเน้นให้

ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุด โรงเรียนที่พัฒนาเหมาะสมจะสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะและความรู้ตามตนเองได้ 3) ด้านการบริหาร การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพเริ่มต้นด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียนอย่างชัดเจน ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ที่รองรับและสร้างแรงบันดาลใจให้กับคณะผู้สอนและนักเรียน ควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์และการประเมินสภาพปัจจุบันของการบริหารทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อระบุปัญหาที่มีอยู่และรับรู้โอกาสทางการพัฒนาที่เป็นไปได้ 4) ด้านการเรียนการสอน หนึ่งในแนวทางการพัฒนาที่สำคัญคือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน โรงเรียนควรมีอุปกรณ์ที่ทันสมัยเช่นคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และอุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนและเรียน และส่วนสำคัญ คือ การให้ความสำคัญกับการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญ โรงเรียนควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เต็มไปด้วยแรงบันดาลใจ

1.2 ผลการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพระบบการสอนสังคัมศึกษาตามหลักสัปปริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์

ภาพที่ 2, ระบบการสอนสังคัมศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์

ภาพที่ 3, การบูรณาการระบบการสอนสังคัมศึกษาตามหลักสัปปริสธรรม 7

ภาพที่ 4, ทักษะเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26

ภาพที่ 5, การพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรมในพุทธศตวรรษที่ 26

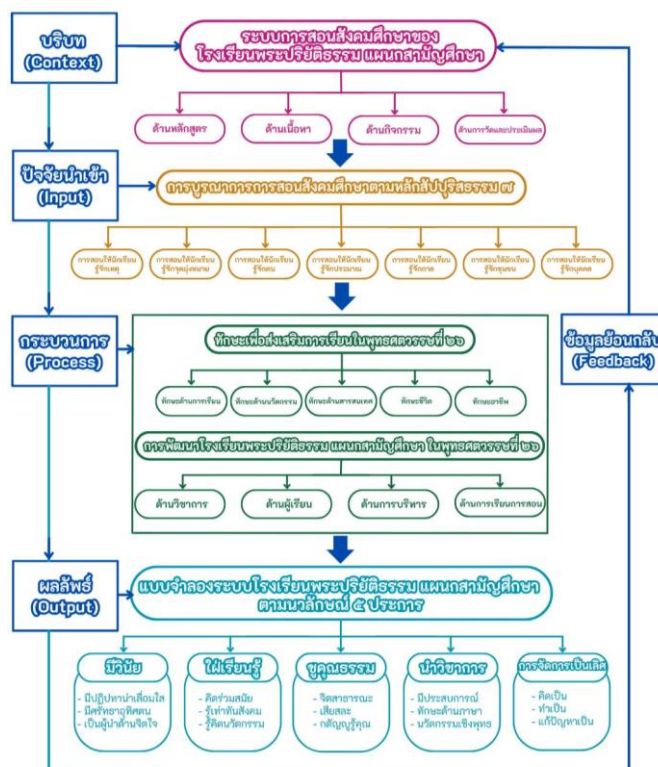
1.3 ผลการวิจัยระบบการสอนสังคัมศึกษาตามหลักสัปปริยธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์

ภาพที่ 6, แบบจำลองระบบโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ตามนวลักษณ์ 5 ประการ EKKAPAN PLAN

1.4 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอองค์ความรู้ใหม่จากระบบการสอนสังคัมศึกษาตามหลักสัปปริยธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ได้เป็น แบบจำลองระบบโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามนวลักษณ์ 5 ประการ EKKAPAN PLAN ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7, องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ด้านบริบท (Context) หมายถึง ระบบการสอนสังคมศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มี 4 ประการ ประกอบด้วย (1) ระบบการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การสร้างและปรับปรุงเนื้อหาการเรียน 2) เทคโนโลยีและนวัตกรรมทันสมัยในการสอน 3) วิธีการทางการศึกษาที่เหมาะสมในการประเมินผล (2) ระบบการพัฒนาเนื้อหา ประกอบด้วย 1) การสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) มีความยืดหยุ่น 3) ความสอดคล้องกับ ชีวิตและสังคม (3) ระบบการพัฒนาด้านกิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมผ่านเทคโนโลยีการสื่อสาร 2) ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ 3) การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม (4) ระบบการพัฒนาด้านการวัดและประเมินผล ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน 2) การออกแบบและสร้างเครื่องมือวัดที่สอดคล้องกับเป้าหมาย 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง การบูรณาการการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 มี 7 อย่าง ประกอบด้วย (1) การสอนให้นักเรียนรู้จักเหตุ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สาเหตุ 2) การตรวจสอบสาเหตุ 3) การเรียนเหตุ (2) การสอนให้นักเรียนรู้จักจุดมุ่งหมายและเหตุผล ประกอบด้วย 1) การพัฒนาทักษะทางการเรียน การสร้างความเข้าใจที่ดีต่อวิชาที่กำลังเรียน 2) การวางแผนการเรียนที่เหมาะสม 3) การนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (3) การสอนให้นักเรียนรู้จักตน ประกอบด้วย 1) การรู้จักตนเอง 2) การพัฒนาบุคลิกภาพ 3) ตั้งเป้าหมายที่เหมาะสม และปฏิบัติตามได้ (4) การสอนให้นักเรียนรู้จักประมาณ ประกอบด้วย 1) ความพอดีในการใช้ชีวิต 2) การตัดสินใจที่ถูกต้องในสถานการณ์ต่าง ๆ 3) การส่งเสริมทักษะการสื่อสาร การแก้ไขปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น (5) การสอนให้นักเรียนรู้จักกาล ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายและลำดับความสำคัญของงานที่ต้องทำ 2) การบริหารเวลาเริ่มต้นด้วยการวางแผนอย่างรอบคอบ 3) วางแผนทำให้เรามีความชัดเจนในการเลือกทำกิจกรรมต่าง ๆ (6) การสอนให้นักเรียนรู้จักชุมชน ประกอบด้วย 1) เรียนเรื่องราวของคนในพื้นที่ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และความเป็นตนของชุมชน 2) มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากับผู้อื่นได้ดี 3) ปรับตัวเก่ง (7) การสอนให้นักเรียนรู้จักบุคคล ประกอบด้วย 1) ปรับตัวเพื่อให้เหมาะสมกับบุคคลที่กำลังติดต่อสื่อสารหรือทำงานร่วมกัน 2) ทักษะการสื่อสารที่เหมาะสม 3) สร้างพื้นที่ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ด้านกระบวนการ (Process) หมายถึง ทักษะเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ มี 5 ประการ ประกอบด้วย (1) ทักษะด้านการเรียน ประกอบด้วย 1) สนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดมุมมองเชิงรุกทางการเรียนรู้ 2) การสร้างความคิดสร้างสรรค์ และความรู้สึกลึกซึ้งในการเรียนรู้ 3) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้เชิงบวก (2) ทักษะด้านนวัตกรรม ประกอบด้วย 1) เรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ 2) การสนับสนุนในการเรียนรู้และปฏิบัติ 3) กิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์ (3) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ประกอบด้วย 1) การค้นหาและการวิเคราะห์ข้อมูลออนไลน์ 2) เรียนรู้การสร้างสื่อที่มีคุณภาพ 3) สร้างพื้นฐานที่มั่นคงในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (4) ทักษะชีวิต ประกอบด้วย 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะการแก้ไขปัญหา 3) ทักษะการปรับตัว (5) ทักษะอาชีพ ประกอบด้วย 1) ทักษะการใช้เทคโนโลยี 2) การพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ

3) การพัฒนาทักษะเขียน และการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรมในพุทธศตวรรษที่ 26 มี 4 ประการ ประกอบด้วย (1) ด้านวิชาการ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการ 2) ส่งเสริมกระบวนการคิด วิเคราะห์ แยะแยก 3) การทดลองสร้างสิ่งใหม่ (2) ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย 1) รักการเรียนรู้ และรักในการพัฒนาตน 2) ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม 3) สร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างครูและนักเรียน (3) ด้านการบริหาร ประกอบด้วย 1) นโยบายที่สนับสนุนความเสมอภาค 2) วิสัยทัศน์และพันธกิจชัดเจน 3) สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียนที่กระตุ้น (4) ด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) เทคโนโลยีในการเรียนรู้ 2) มีแผนการเรียนการสอนที่หลากหลาย 3) สื่อการสอนที่ทันสมัย

ด้านผลลัพธ์ (Output) หมายถึง แบบจำลองระบบโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามนวลักษณ์ 5 ประการ ดังนี้

มีวินัย คือ การส่งเสริมวินัยให้กับนักเรียนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาทางอารมณ์ และพฤติกรรมที่ดีในชีวิตของนักเรียน วินัยจะช่วยเสริมสร้างความเสียสละ ความขยันขันแข็ง ความตั้งใจ และความอดทน ที่จำเป็นต่อการเติบโต และเรียนรู้อย่างเต็มตัวของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิปทาน่าเลื่อมใส 2) ส่งเสริมให้นักเรียนมีศรัทธาอุทิศตน และ 3) ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา

ใฝ่เรียนรู้ คือ การส่งเสริมให้นักเรียนใฝ่เรียนรู้เป็นกระบวนการที่ต้องให้ความสำคัญในทุกขั้นตอนของกระบวนการการศึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ของนักเรียนที่ใฝ่เรียนรู้มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ตามความตั้งใจจริง เป็นการเพิ่มพูนความรู้ และสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้กับตนเองได้ ซึ่งประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่คิดร่วมสมัย 2) ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้เท่าทันสังคม 3) ส่งเสริมให้นักเรียนรู้คิดนวัตกรรมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

ซุคุณธรรม คือ การส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาบุคลิกภายในของนักเรียน คุณธรรมเป็นค่านิยม และมาตรฐานที่นำมาใช้ในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน การส่งเสริมคุณธรรมในนักเรียนจะช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตได้เป็นอย่างดีทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ และปัญญา ซึ่งประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ 2) ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเสียสละ 3) ส่งเสริมให้นักเรียนมีความกตัญญูรู้คุณ

นำวิชาการ คือ การส่งเสริมวิชาการแก่นักเรียนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างพัฒนาการทางการเรียนที่ดี และพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน การส่งเสริมวิชาการช่วยส่งเสริมทักษะทางความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดใหม่ๆ และการเรียนรู้เป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย 1) กระตุ้นให้นักเรียนได้มีประสบการณ์สัมผัสโลกทัศน์ 2) ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะด้านภาษา 3) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ฐานนวัตกรรมเชิงพุทธ

การจัดการเป็นเลิศ คือ การส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการจัดการกับความคิดของตนเองอย่างเป็นระบบ เป็นกระบวนการ ที่สามารถพัฒนาทักษะ และการเติบโตทางอารมณ์ และสติปัญญาของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น 2) ส่งเสริมให้นักเรียนทำเป็น 3) ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหาเป็น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาครั้งนี้ เป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับ ระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ดังกล่าว ด้วยกระบวนการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพ โดยอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นที่สำคัญจากข้อค้นพบในการวิจัย รายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) คุณลักษณะองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ พบว่าบริบท (Context) คือ ระบบการสอนสังคมศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มี 4 ประการประกอบด้วย (1) ระบบการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การสร้างและปรับปรุงเนื้อหาการเรียน 2) เทคโนโลยีและนวัตกรรมทันสมัยในการสอน 3) วิธีการทางการศึกษาที่เหมาะสมในการประเมินผล (2) ระบบการพัฒนาด้านเนื้อหา ประกอบด้วย 1) การสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) มีความยืดหยุ่น 3) ความสอดคล้องกับ ชีวิตและสังคม (3) ระบบการพัฒนาด้านกิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมผ่านเทคโนโลยีการสื่อสาร 2) ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ 3) การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม (4) ระบบการพัฒนาด้านการวัดผลประเมินผล ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน 2) การออกแบบและสร้างเครื่องมือวัดที่สอดคล้องกับเป้าหมาย 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน ปัจจัยนำเข้า (Input) คือ การบูรณาการการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 มี 7 อย่าง ประกอบด้วย (1) การสอนให้นักเรียนจักเหตุ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สาเหตุ 2) การตรวจสอบสาเหตุ 3) การเรียนเหตุ (2) การสอนให้นักเรียนจักจุดมุ่งหมายและเหตุผล ประกอบด้วย 1) การพัฒนาทักษะทางการเรียน การสร้างความเข้าใจที่ดีต่อวิชาที่กำลังเรียน 2) การวางแผนการเรียนที่เหมาะสม 3) การนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (3) การสอนให้นักเรียนจักตน ประกอบด้วย 1) การรู้จักตนเอง 2) การพัฒนาบุคลิกภาพ 3) ตั้งเป้าหมายที่เหมาะสม และปฏิบัติตามมันได้ (4) การสอนให้นักเรียนจักประมาณ ประกอบด้วย 1) ความพอดีในการใช้ชีวิต 2) การตัดสินใจที่ถูกต้องในสถานการณ์ต่าง ๆ 3) การส่งเสริมทักษะการสื่อสาร การแก้ไขปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น (5) การสอนให้นักเรียนจักกาล ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายและลำดับความสำคัญของงานที่ต้องทำ 2) การบริหารเวลาเริ่มต้นด้วยการวางแผนอย่างรอบคอบ 3) วางแผนทำให้เรามีความชัดเจนในการเลือกทำกิจกรรมต่าง ๆ (6) การสอนให้นักเรียนจักชุมชน ประกอบด้วย 1) เรียนเรื่องราวของคนในพื้นที่ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และความเป็นตนของชุมชน 2) มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากับผู้อื่นได้ดี 3) ปรับตัวเก่ง (7) การสอนให้นักเรียนจักบุคคล ประกอบด้วย 1) ปรับตัวเพื่อให้เหมาะสมกับบุคคลที่กำลังติดต่อสื่อสารหรือทำงานร่วมกัน 2) ทักษะการสื่อสารที่เหมาะสม 3) สร้างพื้นที่ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กระบวนการ (Process) คือ ทักษะเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม มี 5 ประการ ประกอบด้วย (1) ทักษะด้านการเรียน ประกอบด้วย 1) สนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดมุมมองเชิงรุกทางการเรียนรู้ 2) การสร้างความคิดสร้างสรรค์และความรู้สึกตื่นตัวในการเรียนรู้ 3) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้เชิงบวก (2) ทักษะนวัตกรรม ประกอบด้วย 1) เรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ 2) การสนับสนุนในการเรียนรู้และปฏิบัติ 3) กิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์

(3) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ประกอบด้วย 1) การค้นหาและการวิเคราะห์ข้อมูลออนไลน์ 2) เรียนรู้การสร้างสื่อที่มีคุณภาพ 3) สร้างพื้นฐานที่มั่นคงในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (4) ทักษะชีวิต ประกอบด้วย 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะการแก้ไขปัญหา 3) ทักษะการปรับตัว (5) ทักษะอาชีพ ประกอบด้วย 1) ทักษะการใช้เทคโนโลยี 2) การพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ 3) การพัฒนาทักษะเขียน และการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรมในพุทธศตวรรษที่ 26 มี 4 ประการ ประกอบด้วย (1) ด้านวิชาการ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการ 2) ส่งเสริมกระบวนการคิด วิเคราะห์ แยะแยก 3) การทดลองสร้างสิ่งใหม่ (2) ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย 1) รักการเรียนรู้ และรักในการพัฒนาตน 2) ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม 3) สร้างสัมพันธภาพระหว่างครูและนักเรียน (3) ด้านการบริหาร ประกอบด้วย 1) นโยบายที่สนับสนุนความเสมอภาค 2) วิสัยทัศน์และพันธกิจชัดเจน 3) สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียนที่กระตุ้น (4) ด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) เทคโนโลยีในการเรียนรู้ 2) มีแผนการเรียนการสอนที่หลากหลาย 3) สื่อการสอนที่ทันสมัย สอดคล้องกับ พระมหาบุญชัย ปภัสสรเมธี (จูแวน) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านการวัดผลและประเมินผล มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดรองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการบริหารหลักสูตร ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จำแนกตามสถานภาพของอาจารย์แตกต่างกัน ได้แก่ อายุ วิทยฐานะทางโลก วิทยฐานะทางธรรม ประสบการณ์ในการสอน และการจัดชั้นที่สอน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน (พระมหาบุญชัย ปภัสสรเมธี (จูแวน), 2551)

2) ระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปริยธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผลลัพธ์ (Output) คือ แบบจำลองระบบพระปริยัติธรรมตามนวัตลักษณ์ 5 ประการ EKKAPAN MODEL ดังนี้ (1) มีวินัย ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิภาณอ่อนโยน 2) ส่งเสริมให้นักเรียนมีศรัทธาอุทิศตน 3) ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา (2) ใฝ่เรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่คิดร่วมสมัย 2) ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้เท่าทันสังคม 3) ส่งเสริมให้นักเรียนรู้คิดนวัตกรรมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ (3) ชูคุณธรรม ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ 2) ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเสียสละ 3) ส่งเสริมให้นักเรียนมีความกตัญญูรู้คุณ (4) นำวิชาการ ประกอบด้วย 1) กระตุ้นให้นักเรียนได้มีประสบการณ์สัมผัสโลกทัศน์ 2) ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะด้านภาษา 3) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมเชิงพุทธ และ(5) การจัดการเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น 2) ส่งเสริมให้นักเรียนทำเป็น 3) ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหาเป็น สอดคล้องกับ ธนุศรีทอง ทวีศักดิ์ทองทิพย์ บรรจงโสดาดี ได้จัดทำการศึกษา วิจัยการพัฒนาสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและแผนกบาลีในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 11 ได้แสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและแผนกบาลี มีสภาพปัญหาคือสภาพทั่วไปของสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลี คือ ด้านปัจจัยนำเข้า กำลังเผชิญกับสภาพปัญหา การดูแลความพร้อมของอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย ต่อบรรยากาศทางวิชาการ จำนวนนักเรียนเข้าสอบและ

นักเรียนที่สอบได้มีแนวโน้มเฉลี่ยลดลง ขาดแคลนครูสอนทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ปัญหาการบริหารที่รับผิดชอบเฉพาะการวัดผลอย่างเดียว ไม่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา งบประมาณไม่เพียงพอ หลักสูตรมุ่งแนวตั้ง (ธนู ศรีทอง และคณะ. 2549)

3) ผลประเมินและรับรองคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิของการพัฒนาระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ (Rating Scale) 5 ระดับ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมทุกด้าน เท่ากับ 5.00 สอดคล้องกับ พระมหาอานนท์ ชยานนโท (เหล็กดี) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา กรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยด้านพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (พระมหาอานนท์ ชยานนโท (เหล็กดี). 2552)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดให้มีนโยบายการพัฒนาระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ส่งเสริมมีวินัย คือ การส่งเสริมวินัยให้กับนักเรียนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาทางอารมณ์และพฤติกรรมที่ดีในชีวิตของนักเรียน วินัยจะช่วยเสริมสร้างความเสียสละ ความขยันขันแข็ง ความตั้งใจ และความอดทน ที่จำเป็นต่อการเติบโต และเรียนรู้อย่างเต็มตัวของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิภาณหยาบคาย 2) ส่งเสริมให้นักเรียนมีศรัทธาอุทิศตน และ 3) ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา กับโรงเรียนพระปริยัติธรรม หรือองค์กรให้ นำเดินการตามนโยบายนี้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดให้มีนโยบายการพัฒนาระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ส่งเสริมใฝ่เรียนรู้ คือ การส่งเสริมให้นักเรียนใฝ่เรียนรู้เป็นกระบวนการที่ต้องให้ความสำคัญในทุกขั้นตอนของกระบวนการการศึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ของนักเรียนที่ใฝ่เรียนรู้มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ตามความตั้งใจจริง เป็นการเพิ่มพูนความรู้ และสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้กับตนเองได้ ซึ่งประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่คิดร่วมสมัย 2) ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้เท่าทันสังคม 3) ส่งเสริมให้นักเรียนรู้คิดนวัตกรรมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ กับโรงเรียนพระปริยัติธรรม หรือองค์กรให้ นำเดินการตามนโยบายนี้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดให้มีนโยบายการพัฒนาระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ส่งเสริมชูคุณธรรม คือ การส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาบุคลิกภายในของนักเรียน คุณธรรมเป็นค่านิยม และมาตรฐานที่นำมาใช้ในการปฏิบัติตนใน

ชีวิตประจำวัน การส่งเสริมคุณธรรมในนักเรียนจะช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตได้เป็นอย่างดีทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ และปัญญา ซึ่งประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ 2) ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเสียสละ 3) ส่งเสริมให้นักเรียนมีความกตัญญูรู้คุณ กับโรงเรียนพระปริยัติธรรม หรือองค์กรให้ นำเดินการตามนโยบายนี้ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดให้มโนบายการพัฒนาระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ส่งเสริมนำวิชาการ คือ การส่งเสริมวิชาการแก่นักเรียนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้าง พัฒนาการทางการเรียนที่ดี และพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน การส่งเสริมวิชาการช่วย ส่งเสริมทักษะทางความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดใหม่ๆ และการเรียนรู้เป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย 1) กระตุ้นให้นักเรียนได้มีประสบการณ์สัมผัสโลกทัศน์ 2) ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะด้านภาษา 3) พัฒนากิจกรรม การเรียนรู้วัฒนธรรมเชิงพุทธ กับโรงเรียนพระปริยัติธรรม หรือองค์กรให้ นำเดินการตามนโยบายนี้ อย่างมี ประสิทธิภาพสูงสุด

5) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดให้มโนบายการพัฒนาระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ส่งเสริมการจัดการเป็นเลิศ คือ การส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการจัดการกับความคิดของตนเอง อย่างเป็นระบบ เป็นกระบวนการ ที่สามารถพัฒนาทักษะ และการเติบโตทางอารมณ์ และสติปัญญาของ นักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น 2) ส่งเสริมให้นักเรียนทำเป็น 3) ส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักแก้ปัญหาเป็น กับโรงเรียนพระปริยัติธรรม หรือองค์กรให้ นำเดินการตามนโยบายนี้ อย่างมีประสิทธิภาพ สูงสุด

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) หน่วยงานสามารถนำระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ใน พุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ไปปรับใช้อย่างเป็น รูปธรรมและต่อเนื่อง แบบจำลองระบบพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามนวนลักษณ์ 5 ประการ EKKAPAN PLAN ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนพระปริยัติธรรมทุกหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ศึกษาวิจัยการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุเพื่อนศึกษาองค์ประกอบระบบการสอนสังคมศึกษาตาม หลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา จังหวัดสุรินทร์

2) ควรเพิ่มเติมการศึกษาวิจัยที่หลากหลายวิธีมากขึ้น เช่น การวิจัยเชิงทดลอง ด้วยการนำหลักธรรม ที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในระบบการสอนสังคมศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพุทธ ศตวรรษที่ 26 สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน บริหารงานมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ธนู ศรีทอง และคณะ. (2559). “การศึกษาแนวทางพัฒนาสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลี ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 11 ”, รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ พ.ศ. 2549.
- พล.อ.ต. นภัทร์ แก้วนาค. (2555). “เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis Technic) (QDAT Knowledge)”, เอกสารประกอบการสอนหลักสูตรดุขฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พระมหาบุญชัย ปกสุสรเมธี (จูแวน). (2551). “ศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีของสำนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร”, ปรินฎยานิพนธ์ กศ.ม. การบริหารการศึกษา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระมหาอานนท์ ชยานนโท (เหล็กดี). (2552). “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- วิรัช ธีรพันธุ์เมธี. (2546). พุทธปรัชญาการปกครอง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิกจำกัด.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2554). เอกสารประกอบการสัมมนาเข้มครั้งที่ 1 ชุดวิชาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศึกษาศาสตร์ (20904). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.